

**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Prehľady
14/2024**

Stáže pre mladých v parlamentoch Európy

Martin Mališka

**Bratislava
september 2024**

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Stáže pre mladých v parlamentoch Európy

Anotácia

Materiál sa zaoberá ponukou stážového programu pre mladých vo vybraných parlamentoch Európy. Veľká väčšina zo skúmaných štátov umožňuje absolvovanie stáže v parlamente, z nich väčšina v rámci administratívy parlamentu, takmer polovica umožňuje vykonať stáž pri poslancovi. Stáž v rámci poslaneckého klubu býva zriedkavejšia. Takmer polovica parlamentov poskytuje nejakú formu finančného príspevku stážistom, niekoľko parlamentov aspoň pokrýva náklady na stravu alebo dopravu. Približne tretina parlamentov neposkytuje žiadny finančný príspevok. Počet stážistov je s menšími výnimkami priamo úmerný veľkosti štátu/parlamentu. Trvanie stáže je rôznorodé.

Kľúčové slová

stáž, parlament, parlamentná administratíva

Internships for young in parliaments of Europe

Annotation

The presented paper looks at the offer of internships for young people in selected European parliaments. A large majority of the states allow young people to absolve an internship in parliament. The majority of them allow internships within the administration of the parliament, and almost half of the surveyed countries allow internships with a Member of Parliament. Internships within a parliamentary caucus are rarer. Almost half of parliaments provide some form of financial allowance to interns, a few parliaments at least cover the cost of meals or transport. Around a third of parliaments do not provide any financial contribution. The number of interns is, with minor exceptions, directly proportional to the size of the country/parliament. The duration of the internship varies.

Keywords

internship, parliament, parliament administration

Vypracoval: Mgr. Martin Mališka, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

1. Situácia v Slovenskej republike	5
2. Prehľad sťaží pre mladých v parlamentoch Európy.....	6
2.1 Albánsko.....	6
2.2 Arménsko	6
2.3 Belgicko	7
2.4 Bulharsko	8
2.5 Cyprus	8
2.6 Česko.....	9
2.7 Čierna Hora.....	10
2.8 Dánsko	10
2.9 Estónsko	11
2.10 Fínsko.....	11
2.11 Francúzsko	12
2.12 Gruzínsko.....	13
2.13 Írsko	13
2.14 Izrael	14
2.15 Litva	14
2.16 Luxembursko.....	15
2.17 Macedónsko.....	16
2.18 Maďarsko	16
2.19 Moldavsko.....	17
2.20 Nemecko.....	17
2.21 Nórsko	19
2.22 Poľsko - Senát	20
2.23 Portugalsko	20
2.24 Rakúsko	21
2.25 Slovinsko - Štátna rada.....	21
2.26 Španielsko	22
2.27 Švajčiarsko.....	22
2.28 Švédsko.....	23
2.29 Turecko.....	23
2.30 Ukrajina	24
3. Záver	25

1. Situácia v Slovenskej republike

Stáže v Národnej rade Slovenskej republiky sú organizované v dvoch základných režimoch. A to v rámci Kancelárie NR SR a pre poslancov NR SR. Poslanci si stáže organizujú vo vlastnej réžii, preto nie je možné určiť jednotné podmienky platné pre predmetný druh stáže.

V prípade stáží v Kancelárii NR SR možno konštatovať, že existujú dva typy. Prvým je stáž organizovaná Kanceláriou NR SR samostatne. Stáž trvá od októbra do mája. Prihlasovanie na stáž je možné po výzve zverejnenej vo februári alebo marci. Podmienky, ktoré musí uchádzač splniť, sú takéto:

- počas stáže budú študentami vysokej školy,
- v čase podávania prihlášok študujú aspoň v 2. ročníku vysokoškolského štúdia 1. stupňa,
- aktívne znalosti anglického, nemeckého alebo francúzskeho jazyka (aspoň úroveň B2 SERR); znalosť ďalších cudzích jazykov je vítaná,
- záujem o politické dianie na Slovensku a v zahraničí,
- dobré študijné výsledky.

Výberová komisia následne vyberie z prihlásených uchádzačov úspešných stážistov, ktorí pôsobia na približne 14 pracoviskách Kancelárie NR SR. Kompetencie stážistov sa líšia podľa zaradenia na konkrétne pracovisko. V závislosti od uvedeného vykonávajú čiastkové úlohy podľa požiadaviek konkrétneho pracoviska.

Náplňou stáže je oboznámenie sa s činnosťou NR SR a Kancelárie NR SR. To sa deje nielen vďaka pôsobeniu stážistov na jednotlivých pracoviskách, ale aj v súvislosti s ďalšími činnosťami organizovanými pre stážistov. Pred nástupom na stáž absolvujú úvodné školenie, ktoré pozostáva zo stručného predstavenia činnosti NR SR, Kancelárie NR SR, legislatívneho procesu, práce poslanca a histórie slovenského parlamentarizmu. Taktiež absolvujú prehliadku budovy NR SR a Bratislavského hradu s odborným výkladom. Pre stážistov sú v priebehu stáže organizované dve diskusie s poslancami, stálou témou je predstavenie práce poslanca a činnosti NR SR z pohľadu poslanca, druhá téma závisí od aktuálneho diania. Pre stážistov sa taktiež organizuje simulované zasadnutie výboru NR SR. Stáž je v súčasnosti bezodplatná. Počet prijatých stážistov sa za posledné roky pohybuje na úrovni 39. V júni 2024 sme ukončili už XXVI. ročník. Od októbra 2024 sa začína nový XXVII. ročník.

Ďalšou možnosťou stáže organizovanou Kanceláriou NR SR sú stáže, ktoré sa konajú na základe dohody s jednotlivými fakultami VŠ. V súčasnosti sa realizuje stáž organizovaná spoločne s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave (PraF UK) a Fakultou sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave (FSEV UK). Pôsobenie stážistov v Kancelárii NR SR trvá jeden semester. Počet prijatých stážistov z PraF UK sa pohybuje medzi 2 až 3 študentami ročne, v prípade FSEV UK sme minulý rok, ktorý bol zároveň prvým rokom spolupráce, prijali 4 stážistov. Ich stáž prebieha v podstate podobne ako pri stáži opísanej vyššie.

Organizačne zabezpečuje stáže pre Kanceláriu NR SR Parlamentný inštitút.

2. Prehľad stáží pre mladých v parlamentoch Európy

V nasledujúcej kapitole ponúkame prehľad stáží pre mladých vo vybraných parlamentoch Európy, ako boli nastavené pre rok 2023/2024. Pri vypracovaní sme vychádzali najmä z odpovedí jednotlivých štátov získaných prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentnú dokumentáciu a výskum.¹ Dve krajiny (Chorvátsko a Island) momentálne neponúkajú žiadnu stáž.

Keďže primárne vychádzame z odpovedí kolegov z partnerských parlamentov (čiastočne z vlastného prieskumu), tak je možné, že v niektorých parlamentoch stážujú mladí ľudia aj pre poslancov, avšak administratíva parlamentu o tom nemá (dostatočné) informácie.

2.1 Albánsko

Typy stáží a trvanie

Ponúkajú sa dve stáže. Jednu organizuje Odbor ľudských zdrojov. Stážisti pôsobia v rámci administratívy a trvá takmer rok. Druhá je organizovaná v spolupráci s Národným demokratickým inštitútom. Stážisti pôsobia pri poslancoch a trvá tri mesiace.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentom strednej alebo vysokej školy. Vykonávajú administratívne úlohy, výskumné úlohy a organizačnú činnosť.

Pokiaľ ide o stáž organizovanú NDI, tak zodpovednosť za výber má samotný Národný demokratický inštitút. Uchádzať o ňu sa môžu študenti vyšších ročníkov vysokoškolského štúdia.

Finančné ohodnotenie

Stážisti v administratíve nedostávajú žiadne finančné príspevky. Stážisti v rámci programu NDI dostávajú finančný príspevok.

Počet prijatých stážistov

Medzi 11 až 20.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva, poslanci; približne 11 % až 25 % poslancov má prideleného stážistu.

2.2 Arménsko

Typy stáží a trvanie

[Stážový a štipendijný program](#) trvá desať mesiacov. Financovaný je prostredníctvom USAID a implementuje ho Národný demokratický inštitút spoločne s Národným zhromaždením. Od roku 2020 boli prijatí vždy 20 uchádzači. Následne po skončení sú siedmi vybratí na pokračovanie na ďalších deväť mesiacov.

¹ Európske centrum pre parlamentný výskum a vzdelávanie (ECPRD; interná databáza informácií); Požiadavka č. 5654 z novembra 2023 *Internship at the Parliament* (Update of the Request #3541).

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť absolventom prvého stupňa vysokoškolského vzdelania. Súčasťou prihlášky je aj odporúčanie. Uchádzač musí zodpovedať niekoľko otázok (napr. prečo sa hlási, čo ho robí jedinečným uchádzačom a iné). Zodpovednosť za výber má Národný demokratický inštitút.

Stážisti vykonávajú parlamentné činnosti, pripravujú zasadnutia, porovnávacie analýzy, príprava príspevkov do diskusie, organizujú stretnutia s voličmi a iné.

Finančné ohodnotenie

Stážisti dostávajú ekvivalent minimálnej mzdy.

Počet prijatých stážistov

Každoročne 20.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva, poslanci a poslanecké kluby.

2.3 Belgicko

Snemovňa reprezentantov

Typy stáží a trvanie

Stáže sa konajú, na základe spolupráce so vzdelávacími inštitúciami. Dĺžka závisí od požiadaviek a potrieb vzdelávacej inštitúcie.

Stážovať možno aj pre poslancov, ale poslanci si organizujú stáž samostatne.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážisti sa venujú vyhľadávaniu informácií, písaniu správ a správe archívu. Stážisti sú obvykle študentmi druhého stupňa vysokoškolského vzdelania.

Finančné ohodnotenie

Stážisti nedostávajú finančné ohodnotenie.

Počet prijatých stážistov

Do 20 stážistov ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci.

Senát

Typy stáží a trvanie

Stáže sa konajú, ale nie veľmi často. Väčšinou ide o stáže na základe žiadosti vzdelávacej inštitúcie, prípadne potencionálneho stážistu. Stáže trvajú do troch mesiacov, podľa požiadaviek vzdelávacej inštitúcie.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač sú obvykle vysokoškolský študenti. Väčšinou sa venujú vyhľadávaniu informácií.

Finančné ohodnotenie

Stážisti nedostávajú finančné ohodnotenie.

Počet prijatých stážistov

V priemere 1 až 2 osoby ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.4 Bulharsko

Typy stáží a trvanie

Stáž študentov je otvorená pre všetkých, ktorých študijný odbor vyžaduje absolvovanie praxe. Obvykle trvá maximálne jeden mesiac, výnimočne 3 až 6 mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzači musia byť vo štvrtom alebo piatom ročníku vysokoškolského štúdia. Vyžadujú sa dobré študijné výsledky, počítačové znalosti, jazykové znalosti (aspoň jeden cudzí jazyk).

Stážisti sa venujú administratíve, výskumu a organizačným aktivitám.

Finančné ohodnotenie

Stážisti nedostávajú finančný príspevok.

Počet prijatých stážistov

Rôznorodo.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanecké kluby.

2.5 Cyprus

Typy stáží a trvanie

[Stážisti](#) pôsobia v rámci administratívy parlamentu. Dva týždne zo stáže sú pridelení poslancom. Pôsobia ako ich asistenti a sledujú výkon ich mandátu. Účelom je oboznámenie sa s činnosťou poslancov. Dĺžka stáže je do troch mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentom vysokej školy (absolvovanie aspoň 2 ročníkov) a vyžadujú sa jazykové znalosti. Stážisti pôsobia v rámci administratívy parlamentu a následne u poslancov.

Stážisti sa oboznamujú s činnosťou administratívy a poslanca. Vykonávajú administratívne úlohy, vyhľadávajú informácie a zúčastňujú sa organizácie.

Finančné ohodnotenie

Stážisti žiadne finančné ohodnotenie nedostávajú. Majú však nárok a raňajky a ľahké jedlo v parlamentnej kafetérii za každý deň stáže bezodplatne.

Počet prijatých stážistov

22

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci.

Finančné zaťaženie rozpočtu

Približne 5 000 EUR ročne.

2.6 Česko

Typy stáží a trvanie

Organizujú sa [stáže](#) pre študentov na Parlamentnom inštitúte, a to v zimnom a letnom semestri, pohybujú sa v rozsahu 80 až 120 hodín za semester, ako aj [stáž](#) pre poslancov, ktorá trvá päť mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stáž na Parlamentnom inštitúte je organizovaná v spolupráci s tromi fakultami, takže uchádzači musia byť študentmi daných fakúlt. Stáž pre poslancov je určená aj študentom iných fakúlt.

Pri stáži pre poslancov sa vyžaduje štúdium práva, politológie, ekonómie, sociológie, histórie alebo príbuzných odborov, absolvovanie prvého stupňa vysokoškolského vzdelania, znalosť angličtiny, nemčiny alebo francúzštiny, záujem o politické a verejné dianie.

Študenti sa počas stáží oboznámia s fungovaním parlamentu. Pri stáži pre poslancov spolupracujú priamo s poslancami a ich asistentami. Pripravujú podkladové materiály pre poslanca, menšie štúdie, rešerše, vyhľadávajú a triedia informácie.

Finančné ohodnotenie

Stážisti žiadne finančné ohodnotenie nedostávajú.

Počet prijatých stážistov

Medzi 15 až 20 v administratíve; a zhruba 10 % poslancov má stážistu (každý, kto chce).

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci.

2.7 Čierna Hora

Typy stáží a trvanie

Existujú tri druhy stáží. Jeden druh stáže je organizovaný na základe žiadostí študentských organizácií a jednotlivých študentov, druhý je organizovaný na základe dohody s fakultou politických vied a [tretí](#) v spolupráci s Národným demokratickým inštitútom. Dĺžka stáží je do šiestich mesiacov. Stážisti pôsobia v rámci administratívy parlamentu.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentom vysokej školy. Stážisti vykonávajú administratívne úlohy, venujú sa výskumu, komunikácii, sociálnym médiám a organizačným činnostiam.

Finančné ohodnotenie

Stážisti žiadne finančné ohodnotenie nedostávajú. Výnimkou sú stážisti, ktorí pôsobia v rámci programu organizovaného Národným demokratickým inštitútom.

Počet prijatých stážistov

Medzi 21 až 30.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

Finančné zaťaženie rozpočtu

Menej ako 1 000 EUR ročne.

2.8 Dánsko

Typy stáží a trvanie

Stáž sa ponúka pri zastúpení v Bruseli, kde stážista asistuje zástupcovi parlamentu. Tradične trvá jeden rok. Stážisti bývajú študentami vysokých škôl.

Administratíva parlamentu zamestnáva študentských asistentov, dohoda trvá približne rok.

Stáž pre poslancov si organizujú poslanci vo vlastnej réžii.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Študentskí asistenti sú študentmi vysokých škôl. Pracujú v parlamente 8 až 15 hodín týždenne. Pomáhajú najmä medzinárodnému sekretariátu a sekretariátu výborov. Ich úlohami sú najmä vyhľadávanie informácií, výskum a informovanie o činnosti parlamentu.

Finančné ohodnotenie

Stáž v Bruseli nie je finančne ohodnotená, ale stážista má nárok na preplatenie preukázaných výdavkov (ubytovanie, cestovanie na stáž a späť, telefónne účty a iné) v sume neprevyšujúcej približne 915 EUR mesačne.

Študentskí asistenti dostávajú hodinovú mzdu na úrovni približne 18,50 EUR.

Počet prijatých stážistov

Jeden stážista v rámci zastúpenia. Študentských asistentov je približne 20 až 25. Približne 60 až 70 osôb v prípade stáží pre poslancov.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva, poslanci a poslanecké kluby.

2.9 Estónsko

Typy stáží a trvanie

Ponúkané sú tri druhy stáží.

- Administratíva parlamentu má osobitný [stážový program](#) pre študentov práva a politológie v prvej polovici roka (väčšinou január až marec).
- Ďalším programom je stáž pre individuálnych študentov.
- Tretím typom sú stáže pre poslancov, ktoré si poslanci organizujú sami.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Osobitný stážový program je vyhradený pre študentov práva a politológie. Pri výbere zohráva dôležitú úlohu motivácia uchádzača.

Stážový program pre individuálnych študentov je určený pre študentov, ktorí získali kredity zodpovedajúce aspoň 2 rokom štúdia, hovoria plynule po estónsky a zaujímajú sa o činnosť parlamentu a jeho administratívy.

Stážisti vykonávajú administratívnu činnosť, vyhľadávajú informácie, venujú sa výskumu, organizačným aktivitám a komunikácii/sociálnym médiám.

Finančné ohodnotenie

Stážisti nedostávajú finančný príspevok.

Počet prijatých stážistov

Stáž vykonáva 21 až 30 stážistov ročne. Menej než 10 % poslancov (z celkového počtu) dostane stážistu.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci.

2.10 Fínsko

Typy stáží a trvanie

Stáž trvá štyri mesiace.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážista musí študovať na univerzite 2 až 3 roky. Vyžadujú sa aj jazykové znalosti. Stážisti vykonávajú administratívnu činnosť, venujú sa komunikácii a sociálnym médiám, a organizačnej činnosti.

Finančné ohodnotenie

Stážisti sú zamestnaný na plný úväzok.

Počet prijatých stážistov

Medzi 11 až 20 ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

Finančné zaťaženie rozpočtu

8 840 EUR na jednu stáž ročne v trvaní štyroch mesiacov.

2.11 Francúzsko

Národné zhromaždenie

Typy stáží a trvanie

Existujú 2 možnosti [stáže](#). Prvá (pozorovacia) trvá zhruba týždeň a je určená pre žiakov vo veku 12 až 14 rokov. Druhá (dlhodobá) je určená pre študentov 2. stupňa vysokoškolského štúdia v trvaní 4 až 6 mesiacov. Ak stážista pôsobí na technickom pracovisku, tak stáž môže byť dlhšia.

Poslanci a poslanecké kluby môžu prijímať stážistov priamo. V takom prípade je administratíva parlamentu zapojená iba nepriamo v oblasti bezpečnosti (zabezpečenie vstupných kariet).

Finančné ohodnotenie

Dlhodobá stáž

- mesačný príspevok na školenie vo výške 623,70 EUR;
- náhrada nákladov na stravovanie vo výške 133 EUR mesačne;
- úhrada nákladov na dopravu do výšky 75 % mesačného alebo ročného predplatného lístka na verejnú dopravu.

Počet prijatých stážistov

Viac ako 50. Počet poslancov, ktorí majú stážistov, sa pohybuje od 26% do 50%.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva, poslanci a poslanecké kluby.

Senát

Typy stáží a trvanie

Stáž pre študentov vysokých škôl a trvá maximálne 6 mesiacov.

Za stáž pre senátorov sú zodpovedný samotní senátori.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážisti vykonávajú najmä administratívnu činnosť a výskum.

Finančné ohodnotenie

Ak stáž trvá viac ako jeden mesiac, tak dostávajú finančný príspevok v hodnote 4,05 EUR za hodinu (platné pre rok 2023).

Počet prijatých stážistov

Medzi 41 až 50.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci.

Finančné zaťaženie rozpočtu

Približne 50 000 EUR.

2.12 Gruzínsko

Typy stáží a trvanie

Organizovanie stáže je povolené § 216 [rokovacieho poriadku](#). Vyhlasuje sa dvakrát ročne a trvá šesť mesiacov. Pripravujú sa nové pravidlá, preto odpovede na viaceré otázky ešte nie sú dostupné.

Počet prijatých stážistov

Medzi 21 až 30.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.13 Írsko

Typy stáží a trvanie

Stáže sa ponúkajú na základe dohôd so vzdelávacími inštitúciami. Dĺžka stáží sa líši v závislosti od inštitúcie. Rozmedzie je do troch mesiacov až jedného roka. Stážisti pôsobia pri poslancoch. Administratíva zabezpečuje vstup do budov, bezpečnostné preverenie a pokrytie nákladov (doprava, obed).

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentom vysokej školy. Podmienky si stanovujú vzdelávacie inštitúcie, takže sa môžu líšiť.

Úlohy pre stážistov stanovujú jednotliví poslanci, avšak vo všeobecnosti možno konštatovať, že ide o administratívnu činnosť, vyhľadávanie informácií, sociálne médiá (významná časť), práca vo volebnom obvode poslanca, organizačné činnosti, príprava prejavov a príprava otázok.

Finančné ohodnotenie

Stážisti dostávajú obedy zadarmo v stravovacom zariadení parlamentu a študenti, ktorí študujú mimo Dublinu, dostávajú menší príspevok na pokrytie cestovných nákladov.

Počet prijatých stážistov

Viac ako 50.

Kde pôsobia stážisti

Poslanci. Približne 11 % až 25 % poslancov dostane stážistu.

Finančné zaťaženie rozpočtu

Približne 50 000 EUR.

2.14 Izrael

Typy stáží a trvanie

Stážisti pôsobia pri poslancoch. Stáž trvá 2 semestre. Jeden alebo dvaja stážisti môžu pôsobiť aj vo Výskumnom a informačnom centre alebo na komunikačnom odbore, ak o to požiadajú. Ide o súčasť štúdia. Administratíva má podpísanú dohodu s vysokou školou.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentom vysokej školy. Podmienky sa môžu meniť v závislosti od požiadaviek jednotlivých vysokých škôl. Poslanec si môže vybrať z prihlásených. Stážisti sa venujú administratíve, sociálnym médiám, komunikácii a práci vo volebnom obvode.

Finančné ohodnotenie

Žiadne. Stážisti dostávajú kredity.

Počet prijatých stážistov

Viac ako 50.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci. Približne 26 % až 50 % poslancov dostane stážistu. Je možné požiadať aj o pridelenie viacerých.

2.15 Litva

Typy stáží a trvanie

Existujú 2 druhy stáže.

Stáž v rámci administratívy parlamentu je organizovaná v spoluprácu s fakultami alebo univerzitami. Umožňuje stážistom absolvovať prax, ktorá je súčasťou ich študijného plánu. Stáž je možná, ak študijný odbor korešponduje s funkciami vykonávanými administratívou parlamentu. Trvá minimálne štyri týždne, presná dĺžka závisí od požiadaviek školy a študenta.

Stáž pre poslancov si organizujú vo vlastnej réžii. Administratíva parlamentu rieši iba formality súvisiace s touto stážou. Dĺžka je rôznorodá.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentov vysokej školy. Potvrdenie o štúdiu je potrebné priložiť k prihláške. Cieľom stáže je priblížiť fungovanie parlamentu stážistovi, poskytnúť teoretické znalosti o legislatívnom procese a praktické skúsenosti potrebné pre prácu v administratíve parlamentu.

Finančné ohodnotenie

Žiadne.

Počet prijatých stážistov

Približne 70 študentov ročne v prípade stáže v parlamentnej administratíve.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva, poslanci.

2.16 Luxembursko

Typy stáží a trvanie

Existujú dve možnosti. Dĺžka stáží je do šiestich mesiacov.

Stáže sa konajú v prípade žiadosti domácich alebo medzinárodných vzdelávacích inštitúcií o vykonanie stáže, ktorá je súčasťou študijného programu.

Druhou možnosťou sú dobrovoľné stáže záujemcov o získanie skúseností.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Záujem vychádza zo strany vzdelávacích inštitúcií alebo jednotlivých záujemcov o stáž. Uchádzači o stáž študujú na stredných a vysokých školách. Venujú sa vyhľadávaniu informácií a organizačným činnostiam.

Finančné ohodnotenie

Stáž môže byť bezodplatná, ak trvá menej ako štyri týždne. V prípade dlhšieho trvania stáže je nutné vyplatiť minimálne zákonom stanovenú sumu. Tá predstavuje 30 % z minimálnej mzdy určenej pre nekvalifikovaných zamestnancov.

Počet prijatých stážistov

Medzi 11 až 20.

Kde pôsobia stážisti

Poslanci.

Finančné zaťaženie rozpočtu

Do 30 000 EUR.

2.17 Macedónsko

Typy stáží a trvanie

Administratíva ponúka stáž na základe zákona o dobrovoľníctve. Stáž trvá do 6 mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Záujemcovia sa môžu prihlasovať po zverejnení výzvy. Prihlasovať sa môžu absolventi, a to kvôli času, ktorý je potrebné venovať úlohám. Uchádzači zasielajú aj priemer známok. Stážisti sa venujú výskumu, komunikácii a sociálnym médiám, a organizačnej činnosti a iné. Stážisti momentálne pôsobia iba na Parlamentnom inštitúte a striedajú si jeho jednotlivé pracoviská.

Finančné ohodnotenie

Stážisti nie sú platení, ale uhrádzajú sa im náklady na stravu a dopravu. Približne vo výške 100 EUR mesačne.

Počet prijatých stážistov

Do 10 stážistov ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

Finančné zaťaženie rozpočtu

Približne 3 600 EUR ročne.

2.18 Maďarsko

Typy stáží a trvanie

[Parlamentná stáž](#) v rámci administratívy parlamentu trvá od októbra do marca.

Legislatívny odbor taktiež prijíma študentov práva a študentov určitých odborov Fakulty verejnej správy a medzinárodných štúdií Národnej univerzity verejnej správy na stáž, ktorá trvá, v závislosti od študijného odboru 3 až 8 týždňov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Cieľom je priblíženie fungovania parlamentu. Stážisti majú možnosť získať nové poznatky a skúsenosti. Oboznámi sa s fungovaním jednotlivých odborov administratívy parlamentu, prípravou návrhov zákonov a ich prijímaním, prípravou zápisníc, prípravou rokovaní výborov, s medzinárodným pôsobením parlamentu a iným. V druhej časti stáže vykonávajú praktické úlohy v rámci jednotlivých odborov.

Uchádzač musí ovládať maďarský jazyk, byť študentom vysokej školy, dosiahnuť požadovaný prospech a predložiť odporúčanie pedagóga.

Stáž na legislatívnom odbore umožňuje stážistom oboznámiť sa s fungovaním parlamentu a jeho administratívy, oboznámiť sa s fungovaním parlamentnej legislatívy.

Finančné ohodnotenie

Stážisti dostávajú štipendium. Študenti v Budapešti dostávajú približne 91,50 EUR a študenti mimo Budapešti 130,70 EUR.

Počet prijatých stážistov

Parlamentná stáž 10 až 15 študentov ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.19 Moldavsko

Typy stáží a trvanie

Moldavský parlament ponúka [stáže](#) pre študentov vysokých škôl na základe dohôd uzavretých s administratívou parlamentu. Stáže trvajú do 6 mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážista musí mať najmenej 18 rokov, ale menej než 29, byť občanom Moldavska, ovládať rumunský jazyk, v minulosti nemohol byť zamestnaný vo verejnej správe, nesmie byť aktívny na trhu práce, ani mať záznam v registri trestov.

Úlohy stážistov sa líšia podľa zaradenia, avšak zahŕňajú administratívne činnosti, štúdium knižnice, informačné stretnutia a iné. Stáž má niekoľko fáz: oboznamovanie sa s činnosťou parlamentu a legislatívnym procesom, oboznámenie sa s úlohami, funkciami a povinnosťami pracoviska, na ktorom by mali pôsobiť, zapojenie stážistu do činnosti pracoviska.

Finančné ohodnotenie

Stážisti pôsobiaci v rámci administratívy ako súčasť ich študijného programu nedostávajú žiadnu finančnú odmenu. Existujú však aj platené stáže, stážisti dostávajú približne 155 EUR mesačne.

Počet prijatých stážistov

Do 10 stážistov ročne, od novembra 2023 do marca 2024 pôsobí 5 platených stážistov.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.20 Nemecko

Spolkový snem

Typy stáží a trvanie

Spolkový snem ponúka [stáž](#) pre žiakov a študentov škôl, ktorý v rámci štúdia musia absolvovať prax. Stáž by mala trvať minimálne 4 týždne (žiaci môžu mať aj kratšie trvanie stáže) a maximálne 3 mesiace. Vo výnimočných prípadoch môže stáž trvať šesť mesiacov. Dôvodom je snaha umožniť vykonávať stáž väčšiemu počtu záujemcov.

Spolkový snem ponúka [Medzinárodné parlamentné štipendium](#) (ďalej len aj ako „MPS“) pre mladých ľudí (do 30 rokov) zo strednej, východnej alebo juhovýchodnej Európy, Francúzska, Izraela, Severnej Ameriky, Latinskej Ameriky, Ázie a Tichomorja alebo arabského sveta, Namíbie či Južnej Afriky v trvaní 5 mesiacov. Tri mesiace strávia stážisti u konkrétneho poslanca. Stáž trvá o 1. marca do 31. júla.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Podmienky pre prihlásenie sa na stáž:

- status žiaka alebo študenta,
- v prípade, ak má žiadateľ menej ako 18 rokov, tak aj súhlas zákonného zástupcu,
- kópia dokumentu v nemčine, ktorý potvrdzuje, že povinnosť absolvovať stáž (napr. študijný plán).

Podmienky pre prihlásenie sa do MPS:

- občianstvo jednej z uvedených krajín,
- ukončený aspoň prvý stupeň VŠ,
- veľmi dobré znalosti nemeckého jazyka (B2 SERR),
- menej ako 30 rokov na začiatku stáže

Kandidátov vyberá na základe ich odborných, sociálnych, jazykových a interkultúrnych schopností nezávislá výberová komisia zostavená Spolkovým snemom so zapojením berlínskych univerzít.

Náplň MPS:

- príprava správ,
- príprava prejavov, článkov a listov,
- príprava stretnutí,
- administratívne úlohy,
- sprevádzanie poslanca na zasadnutiach výborov, klubov a iných orgánov,
- návšteva volebného obvodu poslanca
- štúdium na partnerských univerzitách.

Finančné ohodnotenie

Poskytuje sa zdaniteľný príspevok vo výške 300 EUR. Nehradia sa žiadne náklady na cestu, ubytovanie, stravu, poistenie a podobne. Príspevok nedostávajú osoby, ktoré dostávajú odmenu v rámci štúdia (napr. duálne vzdelávania).

Pri MPS štipendium zahŕňa mesačný príspevok 700 eur, ubytovanie zdarma, zdravotné a úrazové poistenie a poistenie zodpovednosti za škodu. Pokrýva aj náklady na cestu do a z Berlína. Program medzinárodných parlamentných štipendií financuje nemecký Spolkový snem.

Počet prijatých stážistov

Viac ako 50.

Pre MPS sa ponúka približne 120 štipendií pre ľudí z 50 krajín.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci.

Spolková rada

Typy stáží a trvanie

Spolková rada poskytuje možnosť stáže pre študentov, ktorí majú povinnosť absolvovať prax ako súčasť kurikula. Dĺžka sa líši v závislosti od požiadaviek kurikula, ale bežne sa pohybuje v rozmedzí šiestich týždňov až troch mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stáž musí byť vykonaná v rámci štúdia. Stážisti sa oboznamujú s činnosťou inštitúcie, vyhľadávajú informácie a venujú sa organizácii. Pôsobia na pracoviskách podľa ich preferencií.

Finančné ohodnotenie

Žiadne.

Počet prijatých stážistov

Do 10 ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.21 Nórsko

Typy stáží a trvanie

Poskytuje stáže pre študentov vysokých škôl, ktoré prejavia záujem. Stáž trvá takmer rok. Stážisti pôsobia v rámci administratívy alebo pri poslancoch.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážisti musia byť študentami vysokej školy. K prihláške je potrebné pripojiť odporúčanie. Vykonávajú administratívnu činnosť, výskum, prácu vo volebnom obvode poslanca a organizačné činnosti. Stážistov vyberá administratíva samostatne, prípadne v spolupráci s vysokou školou. Poslancov vyberá na základe ich prejaveneho záujmu administratíva, prípadne vzdelávacia inštitúcia.

Finančné ohodnotenie

Stážisti nedostávajú finančný príspevok.

Počet prijatých stážistov

Do 10 stážistov ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva a poslanci. Do 10 % poslancov má pridelených stážistov.

2.22 Poľsko – Senát

Typy stáží a trvanie

Stáže trvajú v rozmedzí dvoch týždňov až šiestich mesiacov v závislosti od potrieb.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Formálne podmienky nie sú stanovené, okrem podmienok daných zákonom určujúcich, že zmluvu o stáži môže podpísať osoba, ktorá ukončila osem rokov základnej školy a v deň začiatku stáže má menej ako 30 rokov.

Kancelária Senátu prijíma stážistu na študentskú prax, ktorej cieľom je oboznámiť ho s úlohami, prácou a organizáciou Senátu, jeho orgánov a Kancelárie Senátu a jeho štatutárnych organizačných zložiek, najmä s plnením zverených úloh v rámci pôsobnosti jednotlivých odborov.

Finančné ohodnotenie

Stáž nie je finančne ohodnotená.

Počet prijatých stážistov

Medzi 11 až 20.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.23 Portugalsko

Typy stáží a trvanie

Existujú 3 druhy [stáže](#): študijná/akademická, mimoškolská a odborná.

Študijná stáž je určená pre žiakov a študentov sekundárneho a terciárneho vzdelávania, ktorých kurikulum vyžaduje absolvovanie stáže. Trvá v dĺžke určenej študijným plánom, najdlhšie však šesť mesiacov.

Mimoškolská stáž pre ľudí starších ako 18 rokov, ktorí majú minimálne povinné vzdelanie zodpovedajúce veku. Trvá tri po sebe idúce mesiace, možno ju raz predĺžiť na rovnaké obdobie.

Odborná stáž je určené pre osoby do 30 rokov, ktoré skončili povinnú školskú dochádzku (12 rokov) alebo 2. stupeň vysokoškolského vzdelania v období do troch rokov. Trvá maximálne šesť mesiacov.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Znalosť portugalského jazyka je nutná. V prípade študijnej stáže je potrebné dokladovať, že absolvovanie stáže je súčasťou študijného plánu.

Stážisti vykonávajú organizačné, administratívne, výskumné úlohy.

Finančné ohodnotenie

Študijná stáž nie je finančne ohodnotená, avšak Zhromaždenie republiky znáša náklady na dennú hodnotu poukážky na obed v prípade využitia služieb bufetu a sumu zodpovedajúce cestovnému

lítku v metropolitnej oblasti Lisabonu. Okrem toho sa znášajú náklady na poistenie pracovného úrazu.

Za odbornú stáž sa vypláca príspevok v hodnote 75 % z hodnoty zodpovedajúcej 1. platovej triede.

Počet prijatých stážistov

Do 10. Pre študijné a mimoškolské stáže je stanovený ich maximálny počet 3 pre každú zo stáží.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.24 Rakúsko

Typy stáží a trvanie

Administratíva rakúskeho parlamentu poskytuje [dva druhy stáží](#):

- Krátkodobú pre študentov v trvaní štyroch až ôsmich týždňov (najmä v lete). Slúži na oboznámenie sa študentov s fungovaním administratívy.
- Dlhodobú pre osoby po skončení školy. Trvá dvanásť mesiacov a považuje sa za prípravu pred nástupom do štátnej služby.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Krátkodobá stáž je príležitosťou na základné oboznámenie sa s fungovaním parlamentu a štátnej správy. Dlhodobá stáž je prípravou na následné pôsobenie v štátnej správe.

Finančné ohodnotenie

[Stážisti](#), ktorí ukončili štúdium na vysokej škole, dostanú plat 1 557,57 EUR v hrubom pri krátkodobej stáži a 3 115,10 EUR v hrubom pri dlhodobej stáži. Stážisti, ktorí ukončili štúdium na strednej škole, dostanú plat 1 219,30 v hrubom pri krátkodobej stáži a 2 438,60 EUR v hrubom pri dlhodobej stáži.

Počet prijatých stážistov

Medzi 21 až 30.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.25 Slovinsko – Štátna rada

Typy stáží a trvanie

Poskytuje prax pre študentov na základe vopred dohodnutej spolupráce medzi štátnou radou a školou. Trvanie sa určuje pre konkrétny prípad, pohybuje sa v rozmedzí 14 dní až tri mesiace.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Praktikant vykonáva úlohy pod vedením školiteľa, vedie si dochádzku a zoznam úloh. Na konci praxe vypracuje správu.

Finančné ohodnotenie

Poskytuje sa mesačný príspevok, príspevok na jedlo a poistenie. Výška mesačného príspevku je určená v kolektívnej zmluve a vypláca sa podľa počtu dní venovaných praxi.

Počet prijatých stážistov

V priemere 3 ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.26 Španielsko

Typy stáží a trvanie

Španielsky parlament poskytuje [granty](#) pre praktickú prípravu archivárov, knihovníkov, dokumentaristov a absolventov vysokých škôl s osobitnou znalosťou záležitostí EÚ, ako aj pre štúdium a prácu na inštitucionálnej komunikácii s parlamentom. Trvanie stáže je rok.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážisti zasielajú prihlášky priamo administratíve parlamentu. Uchádzač musí byť držiteľom vysokoškolského diplomu. Potrebné sú jazykové znalosti a zohľadňuje sa taktiež priemer známok. Jedno miesto je vyhradené pre osobu so znevýhodnením (v rozsahu aspoň 33 %).

Finančné ohodnotenie

Stážisti dostávajú grant. Sú tri typy grantov. Posledný príklad vyhlásenej grantovej schémy venujúcej sa komunikácii ponúkal grant vo výške 12 900 EUR v hrubom, každý mesiac 1 075 EUR v hrubom.

Počet prijatých stážistov

Medzi 11 až 20.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.27 Švajčiarsko

Typy stáží a trvanie

Stáž organizuje administratíva parlamentu a trvá takmer rok.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Stážisti sú absolventami vysokej školy, ale v čase stáže nie sú študentami vysokej školy. Požiadavkou je magisterský diplom, ktorý nie je starší ako dvanásť mesiacov, a jazykové znalosti. Stážisti sa venujú administratíve, výskumu a organizačným činnostiam.

Finančné ohodnotenie

Mesačný plat.

Počet prijatých stážistov

Do 10 stážistov ročne.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.28 Švédsko

Typy stáží a trvanie

Ponúkané sú dva typy stáží. Prvý je určený pre študentov vysokých škôl ako súčasť ich študijného programu. Stážisti pôsobia v rámci administratívy parlamentu. Stáž nie je riadená centrálnou administratívou, každý odbor si riadi stáž samostatne. Trvanie stáže je do 6 mesiacov. Druhý zahŕňa pôsobenie v rámci sekretariátov poslaneckých klubov a pri jednotlivých poslancoch. Tieto stáže spravujú jednotlivé sekretariáty.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť záverečnej fáze vysokoškolského vzdelania (obvykle magisterský stupeň). Stážisti sa v rámci administratívy venujú najmä vyhľadávaniu informácií, výskumu, komunikácii, sociálnym médiám a organizačným aktivitám, v závislosti od pracoviska, na ktorom stážisti pôsobia.

Finančné ohodnotenie

Stážisti v rámci študijného programu môžu požiadať o finančný príspevok zo strany Švédskej rady pre študentské financie.

Počet prijatých stážistov

Do 10 stážistov pôsobiacich v rámci administratívy.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva, poslanci a poslanecké kluby.

2.29 Turecko

Typy stáží a trvanie

Poskytujú sa [povinné stáže](#) v trvaní maximálne tridsiatich pracovných dní, informačné školenia a školenia na získavanie zručností v trvaní maximálne piatich pracovných dní.

Finančné ohodnotenie

Študentom študujúcim v programoch odborného a technického vzdelávania vysokých škôl určených Radou vysokých škôl a študentom stredných odborných škôl sa vypláca 50 % čistej sumy minimálnej mzdy.

Počet prijatých stážistov

Vyššie 50. Počet sa určuje každý rok.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

2.30 Ukrajina

Typy stáží a trvanie

[Stáž](#) je ponúkaná v administratíve parlamentu. Stážistov vyberá určená komisia. Z dôvodu vojny však v súčasnosti stáž v rámci parlamentu neprebíha. Stáž nemôže trvať dlhšie ako šesť mesiacov, ak nie je zákonom stanovené inak.

Pred vojnou bola stáž organizovaná spoločne s Ligou stážistov, mimovládnu organizáciou.

Podmienky prihlasovania, kompetencie stážistov a náplň stáže

Uchádzač musí byť študentom, ukrajinským občanom, vo veku do 35 rokov, vzdelanie aspoň na úrovni bakalárskeho stupňa, znalosť štátneho jazyka, znalosť aspoň jedného úradného jazyka Rady Európy. Stážisti vykonávajú úlohy v závislosti od pracoviska, na ktoré sú pridelení.

Finančné ohodnotenie

Každý rok má 30 stážistov nárok na štipendium vo výške dvojnásobku životného minima pre práceschopné osoby. Štipendium sa udeľuje rozhodnutím vedúceho administratívy na základe podkladov osobného úradu vychádzajúc zo schválených správ stážistov.

Počet prijatých stážistov

Vyššie 50.

Kde pôsobia stážisti

Administratíva.

3. Záver

Na základe informácií poskytnutých partnerskými štátmi možno konštatovať, že z 32 krajín, ktoré odpovedali na naše otázky, až 30 poskytuje stáže pre mladých ľudí. Dve výnimky sú *Chorvátsko* a *Island*.

Obrázok č. 1 Dostupnosť stáží pre mladých vo vybraných parlamentoch Európy

Albánsko	✓	Litva	✓
Arménsko	✓	Luxembursko	✓
Belgicko	✓	Macedónsko	✓
Bulharsko	✓	Maďarsko	✓
Cyprus	✓	Moldavsko	✓
Česko	✓	Nemecko	✓
Čierna Hora	✓	Nórsko	✓
Dánsko	✓	Poľsko - Senát	✓
Estónsko	✓	Portugalsko	✓
Fínsko	✓	Rakúsko	✓
Francúzsko	✓	Slovinsko	✓
Gruzínsko	✓	Španielsko	✓
Chorvátsko	✗	Švajčiarsko	✓
Írsko	✓	Švédsko	✓
Island	✗	Turacko	✓
Izrael	✓	Ukrajina	✓

Zdroj: ECPRD

Pokiaľ ide o možnosť, kde stážisti pôsobia počas stáže, tak možno konštatovať, že vo väčšine štátov, ktoré ponúkajú stáž, môžu stážisti pôsobiť v rámci administratívy.

Obrázok č. 2 Pôsobenie stážistov v rámci parlamentu (administratíva, poslanci, poslanecké kluby)*

Štát	Administratíva	Poslanec	Klub	Štát	Administratíva	Poslanec	Klub
Albánsko	✓	✓	✗	Luxembursko	✗	✓	✗
Arménsko	✓	✓	✓	Macedónsko	✓	✗	✗
Belgicko	✓	✓	✗	Maďarsko	✓	✗	✗
Bulharsko	✓	✗	✓	Moldavsko	✓	✗	✗
Cyprus	✓	✓	✗	Nemecko	✓	✓	✗
Česko	✓	✓	✗	Nórsko	✓	✓	✗
Čierna Hora	✓	✗	✗	Poľsko - Senát	✓	✗	✗
Dánsko	✓	✓	✓	Portugalsko	✓	✗	✗
Estónsko	✓	✓	✗	Rakúsko	✓	✗	✗
Fínsko	✓	✗	✗	Slovinsko	✓	✗	✗
Francúzsko	✓	✓	✓	Španielsko	✓	✗	✗
Gruzínsko	✓	✗	✗	Švajčiarsko	✓	✗	✗
Írsko	✗	✓	✗	Švédsko	✓	✓	✓
Izrael	✓	✓	✗	Turacko	✓	✗	✗
Litva	✓	✓	✗	Ukrajina	✓	✗	✗

Zdroj: ECPRD

* Informácie sme získali od administratív parlamentov, preto je možné, že niekde sa realizuje aj stáž pre poslancov alebo poslanecké kluby, ale administratíva nemá o tom vedomosť.

Výnimkou sú **Írsko** a **Luxembursko**, kde stážisti nepôsobia v rámci administratívy, ale iba pri poslancoch. Možnosť stážovať aj pre poslancov je pomerne rozšírená, keď – podľa vedomostí parlamentných administratív – 15 štátov ponúka aj takúto stáž.

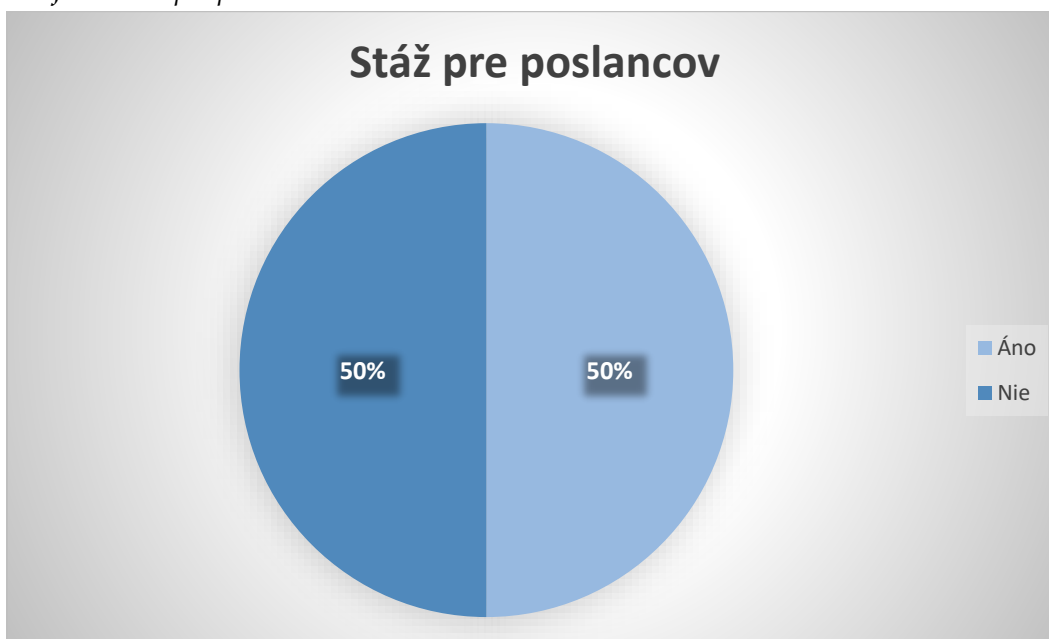
Pôsobenie pri poslaneckých kluboch je zriedkavejšie, keď ho uviedlo iba 5 krajín (**Arménsko, Bulharsko, Dánsko, Francúzsko – Národné zhromaždenie a Švédsko**).

Graf č. 1 Stáž pre administratívu

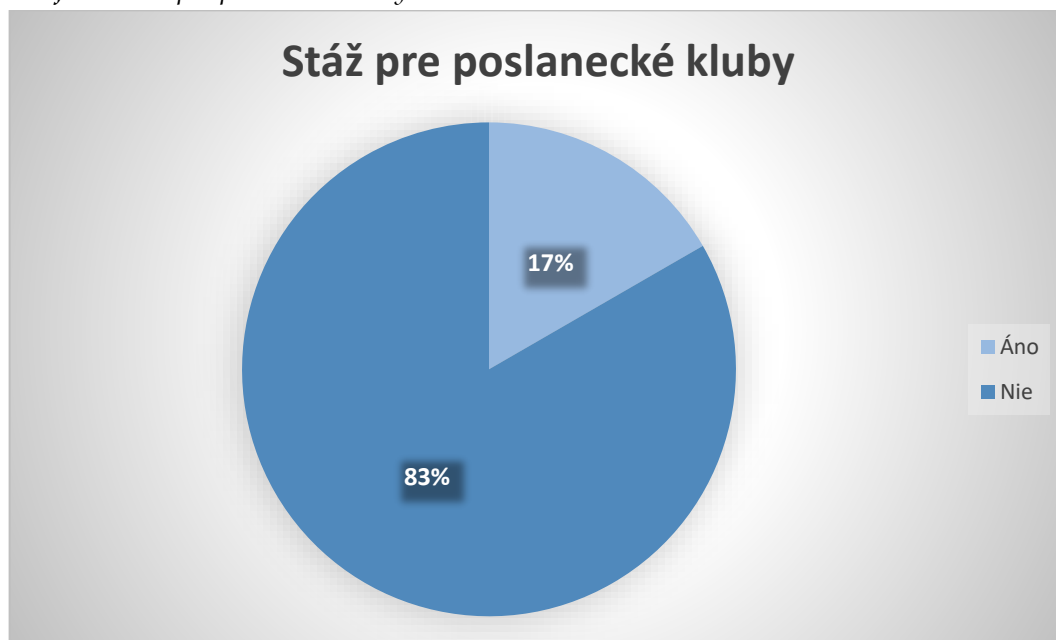
Zdroj: vlastné výpočty autora

Graf č. 2 Stáž pre poslancov

Zdroj: vlastné výpočty autora

Graf č. 3 Stáž pre poslanecké kluby

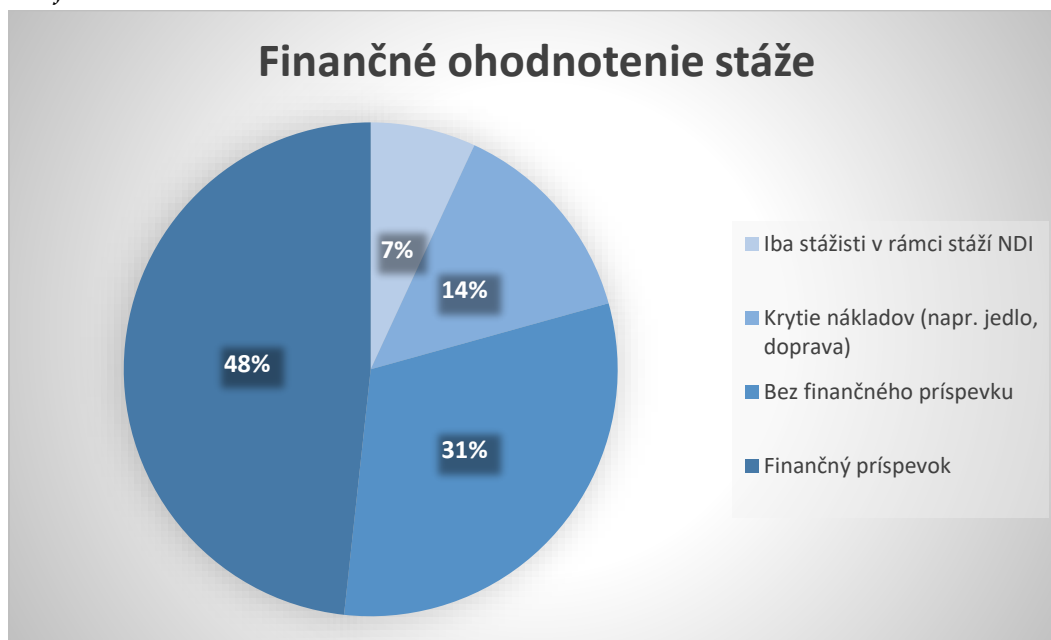
Zdroj: vlastné výpočty autora

V posledných rokoch sa diskutovanou témou stáva finančné (ne)ohodnotenie stáží. V prípade skúmaných krajín možno konštatovať, že existujú tri prístupy. Prvým sú stáže bez finančného ohodnotenia, druhým stáže, kde sa neposkytuje finančné ohodnotenie, ale sú hradené niektoré náklady (najmä strava a doprava), a tretím sú platené stáže. Istou osobitosťou je situácia, keď stáž organizovaná administratívou parlamentu nie je finančne ohodnotená, avšak stáž zabezpečovaná mimovládnu organizáciou (v prípade *Albánska* a *Čiernej Hory* je to Národný demokratický inštitút) je platená.

Pokiaľ ide o isté špecifiká, tak *Cyprus* hradí raňajky a ľahké jedlo v parlamentnom stravovacom zariadení. *Írsko* uhrádza obed v parlamentnom stravovacom zariadení a poskytuje menší príspevok na dopravu pre študentov študujúcich mimo Dublinu. *Macedónsko* uhrádza náklady na stravu a dopravu, v približnej hodnote 100 EUR mesačne. *Portugalsko* znáša náklady na dennú hodnotu poukážky na obed v prípade využitia služieb bufetu a sumu zodpovedajúcu cestovnému lístku v metropolitnej oblasti Lisabonu.

V *Luxembursku* je stáž platená iba v prípade, že trvá aspoň štyri týždne. V *Portugalsku* je platená iba odborná stáž. Vo *Švédsku* možno požiadať o grant. Na *Ukrajine* má nárok na štipendium iba časť stážistov.

Graf č. 4 Finančné ohodnotenie stáží

Zdroj: vlastné výpočty autora

Pokiaľ ide o celkové finančné náklady na stáže, tak vyčíslil ich vedelo iba niekoľko parlamentov. *Cyprus* zaplatí za stáže ročne približne 5 000 EUR, *Čierna Hora* menej než 1 000 EUR, *francúzsky Senát* 50 000 EUR, podobne aj *Írsko* približne 50 000 EUR. *Luxembursko* vyčíslilo finančné dopady na 30 000 EUR a *Macedónsko* na 3 600 EUR.

Veľká väčšina parlamentov umožňuje vykonávať stáž študentom vysokej školy. Status študenta býva aj jednou z podmienok, ktoré musí uchádzač spĺňať. Niektoré štáty však umožňujú stážovať aj po skončení vysokej školy (napr. *Portugalsko, Rakúsko, Španielsko*). *Švajčiarsko* umožňuje stážovať iba absolventom vysokých škôl. Viaceré krajiny poskytujú stáž najmä pre študentov, ktorí majú absolvovanie praxe povinne stanovené ako súčasť študijného programu (napr. *Bulharsko, Litva, Luxembursko, Nemecko v prípade Spolkovej rady, Portugalsko* alebo *Švédsko*).

Počet stážistov, ktorí ročne absolvujú stáž v parlamente, sa hýbe v pomerne veľkom rozpätí. Od 1 až 2 stážistov ročne v prípade *belgického Senátu*, až po 80 – 95 v prípade *dánskeho parlamentu*. Dá sa povedať, že čím väčšia krajina/parlament, tým priamo úmerne stúpa aj počet stážistov, ktorí ročne v parlamente pôsobia. Uvedenému sa vymyká spomenuté *Dánsko, Litva* (70) a *Izrael* (viac ako 50).

Veľmi rôznorodé je trvanie stáže, a to od niekoľkých týždňov až po jeden rok. Väčšina parlamentov sa prispôbuje potrebám vzdelávacích inštitúcií, či už ide o priame stanovenie dĺžky na základe dopytu školy, alebo o zrkadlenie rozvrhnutie času v akademickom svete (semestre).

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

